

Tab. 1. Diferenciálně diagnostické rozdíly mezi mechanickou a zánětlivou bolestí zad (Barnett R 2020)

	Mechanická bolest zad	Zánětlivá bolest zad
Věk nástupu obtíží	Není věkově omezený vznik	< 45 let věku
Charakter nástupu	Akutní	Plíživý
Trvání symptomů bolesti zad	< 4 týdny	> 3 měsíce
Ranní ztuhlost	< 30 minut	> 60 minut
Noční bolesti	Nebývá přítomna, nebo jen zřídka	Častá
Efekt pohybové aktivity	Zhoršení obtíží. Vyvolávající mechanismus	Zlepšení obtíží
Neurologický deficit	Možný	Není přítomen

představuje ve svém důsledku výraznou socioekonomickou zátěž. Nejčastěji bývá BZ lokalizována do oblasti bederní, krční a hrudní páteře v přibližném poměru 4 : 2 : 1 (1). Vznik a průběh BZ je ovlivněn celou řadou rizikových faktorů, mezi které patří vrozené anomálie muskuloskeletálního systému, trauma, věk, obezita, fyzicky náročné dlouhodobě provozované aktivity, nebo naopak sedavé zaměstnání, socioekonomické faktory, somatizace a další. Časový údaj o vzniku a délce trvání obtíží, jejich lokalizace, intenzita s charakterem bolesti jsou podkladem diferenciálně diagnostické rozvaze spojené s identifikací příčiny BZ a s tím spojenému zahájení odstranění příčiny s nasazením adekvátní terapie (2, 3, 4) (Tab. 1 a 2). Pečlivé odebraná anamnéza a fyzikální vyšetření spojené s účelným navržením laboratorních a zobrazovacích metod jsou klíčové pro stanovení příčiny BZ a vyloučení závažného orgánového postižení spojeného s přenesenou bolestí do oblasti zad. Konvergence bolestivých vjemů vede ke stranové i výškové diskrepanci. Orgánový přenos bolesti může

Tab. 2. Diferenciální diagnóza bolestí zad

Mechanické příčiny	Orgánová symptomatika	Ostatní příčiny bolesti
Vadné držení těla	Aortální aneurysma	Pagetova choroba
Muskuloskeletární přetížení ■ sport („sváteční sportovci“) ■ pracovní aktivita (jednostranné zatížení, sedavé zaměstnání) ■ práce na PC bez přestávek ■ těhotenství ■ nošení nepřiměřených břemen (batohy, školní brašny) ■ velké poprsí u žen (vlastní či implantáty), nevhodně zvolená podprsenka ■ nevhodné lůžko	Afekce plic či pleury Tietzův syndrom Infarkt myokardu Perikarditis, myokarditis Subklaviální steal syndrom a další cévní malformace Plicní embolie Choroby gastrointestinálního traktu ■ vředová choroba ■ penetrující vřed ■ divertikulóza střev ■ apendicitis ■ Crohnova choroba ■ ulcerózní kolitida Chronická či akutní pankreatitis Hepatosplenomegalie Endometrióza	Primární neoplastické procesy postihující páteř a míchu Metastázy Mnohočetný myelom Lymfomy Leukemie Tumory zadního mediastina Retroperitoneální tumory Osteomyelitis Spondylodiscitida Paravertebální abscesy Epidurální abscesy Infekce – svalové bolesti Seronegativní spondylartritidy HLA B27 pozitivní Bechtěrevova choroba Psoriatická spondylartritis
Degenerativní změny ■ herniace disků ■ stenóza páteřního kanálu ■ osteoproduktivní změny	Afekce ovarií Onemocnění ledvin ■ pyelonefritis ■ nefrolitiasis Afekce žlučníku ■ cholecystitis ■ cholelithiasis	Reaktivní artritidy Systémové onemocnění pojiva Revmatoidní artritida Dermatomyositis Revmatická polymyalgie Scheurmanova choroba Difúzní idiopatická skeletální hyperostóza
Vrozené vady páteře ■ abnormální tvary obratlů ■ abnormální počet ■ vývojové anomálie	Abscesy nitrobřišních a nitrohruďných orgánů Prostatitis Záněty močového měchýře Proktitis	
Extrémní skolióza		
Extrémní kyfóza		
Spondylolysis		
Osteoporotické kompresivní fraktury		
Traumatické fraktury obratlů		
Ruptury intervertebrálních disků		
Traumata kyčelních kloubů		
Instabilita páteře		